

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četr leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Razvoj in uloga sokolstva pri Čehih.

(Govoril dr. Gvidon Sernec na sokolskem sestanku dne 18. t. m. v Celju.)
(Konec).

Občno število članov sokolstva obsega 70 000, vendar se ne bavijo vse te osebe s fizičnimi vajami v sokolnicah. Vsi oni so prošli v svojem času sokolsko šolo, ko so pa dosegli go tovo starost, pa spreminjajo fizično delavnost v službo npravnstvenim vzorom društva. K zadačam društva spada, kakor že zgoraj omenjeno, npravnstvena odgoja naroda v duhu prava, enakosti in bratske ljubezni, pa tudi duševno razvitje v patrijotični slovanski smeri.

Sokolska društva imajo svoje knjižnice. V njihovih prostorih se vrše predavanja, se uče jeziki, se poje in goji godba in sploh se deluje mnogo za vsestransko izobrazbo članov. Vrh tega delujejo društva po vsej mogočnosti na to, da se tudi med ljudstvom razširjujejo koristne vednosti in nazor in povsod propoveduje sokolska misel. V poslednjem času je igralo sokolstvo v vsakem patrijotičnem podjetju vedno eno izmed prvih ulog.

Znamenita narodopisna češko-slovanska razstava v Pragi, ki je pokazala vsemu izobraženemu svetu raznolične plodove češke narodne umetnosti, kakor n. pr. originalne vezenine, keramične izdelke, prastaro rezbo, je bila v znatni meri pripravljena od Sokolov. Sokoli so pojasnjevali pomen in zmisel razstave, zasledovali zanimive predmete in prirejali mnogobrojne krajevne razstave.

Na narodopisni razstavi l. 1895. se je vršil tretji „slet“, na katerem se je zbralo okoli 7500 članov. Telovadnih vaj pa se je udeležilo 4300 Sokolov.

Iz predmetov, ki so po razstavi ostali, se je osnoval sokolski muzej.

Predlanskim so se premostrila na sokolskem izletu natanko pravila in zadače društva in sta se ustanovili sledeči dve načeli:

1. Združenje celega naroda v sokolstvu: „Kaj Čeh, to Sokol“.

2. Sokolskim enotam se nalaga skrb za prosvetljenje ljudstva, osnivanje knjižnic, prirejanje predavanj in shodov.

Tedaj se je osnovala v namen izdavanja neobhodno potrebnih knjig „Sokolska matica“. Resnično, v sokolstvu se zrcali popolnoma delavnost in vztrajnost češka.

Sokoli se udeležujejo vseh narodnih slavnosti in praznovanj in podpirajo njih izvršitev. Posebno jasno se je to pokazalo v udeležbi Sokola ob praznovanju stoletnice rojstva Palackijevega in zgradbe spomenikov narodnim ljubljencem, n. pr. pesniku Havličku Borovskemu v Kutni Hori.

Obenem sledi sokolstvo pazno narodne potrebe in si prizadeva z vsemi silami njim pomoči. V svesti si velike važnosti, katero predstavlja sokolstvo v krajih nemških večin, kjer se nahajajo Slovani v rokah kapitalistov, n. pr. v tako imenovanem „geschlossenes Gebiet“ si prizadeva Zveza z vsemi silami, osnovati ravno tam svoje enote. Pa jedva se tako podjetje uresniči, se življenski pogoji češke manjšine hkrati spremene,

za nezaščitenim slovanskim delavcem stoji mo gočna narodna organizacija, katera more v slučaju potrebe pomoči z dejanjem in denarjem.

Sokolska zveza razpolaga z glavnico treh milijonov kron in nekatere enote se smatrajo opravičeno bogatim. Vsaka taka bogata enota sprejema na sebe varuštvo nad revnejšo, podpira jo s telovadnim orodjem, s knjigami, z denarjem in gradi celo za njo sokolnico. Sedaj n. pr. gradi praški Sokol sokolnico v Duhovem (Dux) v severo češkem ogelnem okraju.

Ako pogledamo na narodopisni zemljevid srednje Evrope in se natančneje vglobimo v agresivno bojvito gibanje Nemcev na slovanske zemlje, postane razumljiva neobhodna potreba neprestane borbe za vsak korak rodne grude. Sokolstvo predstavlja groznega borilca, razpoloženega okoli najbolj ogroženih točk in neprestano se bojuje za slovansko narodnost.

Sokoli pomenjajo izdatno notranjo silo, katera ni samo ubranila čisto čeških krajev nemških kolonizatorjev, da, le te celo iztirala in mirno zopet zavojevala že izgubljeno ozemlje.

Eden izmed zanimivih običajev sokolstva je ta, da so združene z osnovanjem enot velike slovesnosti, katerih se udeleži posebno enota-pokroviteljica, t. j. namreč ona, ki je v dotičnem slučaju omogočila z moralno in gmotno podporo ustanovitvev enote. Nastop take sokolske enote z godbo, petjem in zastavami povzdiguje pogum v ljudstvu in ga vspodbuja k večji odločnosti proti nemškemu zatiralcem. To bode tem razumljivejše, ako opozorimo na to, da večina Sokolov — do 60 % — pripada delavskemu stanu, kateri se nahaja v največji dotiki z nemškimi delodajalci in je seveda tudi bolj ali manj v odvisnosti od njih. Take lokalne slavnosti so bili v zadnjem času „sleti“ v Iglavi, Moravski Ostravi in v Malem Trebincu. Ti shodi jasno dokazujejo duh svobode in bratstva celega naroda.

To bratsko edinstvo eksistira v resnici, ne samo v praznih besedah. V sokolskih vrstah se nahajajo zastopniki vseh stanov in razredov ljudstva — vsi se med seboj tikajo in skušajo pri najmanjši potrebi z vsemi silami pomoči „bratu“.

Velikanski vseslovanski sokolski „sleti“ so pokazali ogromni pomen te organizacije. Posebno se je obnesel poslednji „slet“, ki se je vršil v zlati Pragi l. 1901. Udeležile so se ga vse češke enote in velikansko število gostov — sokolov iz raznih slovanskih krajev. Navzoči so bili zastopniki gališko-poljske zveze v številu 80 mož in velikopoljske zveze — 260 mož, Slovenci, Hrvati, Črnogorci, Bolgarji, Srbi in Rusi iz Galicije so poslali svoje deputacije. Došli so tudi Slovani iz Nemčije: iz Berolina, Draždan, Augsburga, Norimberga. Končno tudi gostje iz Amerike, Francije in Rusije. Telovadne vaje so vzbudile s svojim dovršenim in lepim izvajanjem pri velikanskem številu udeležencev (do 7000) splošno začudenje.

Doseženi uspehi vzpodbujajo Sokola k nadaljnji delavnosti in borbi. Sila sokolstva tiči v edinstvu in potrebi borbe strastne in neodstopne. Karta razvrstitve enot, izdane po Sokolu, je najboljši nazorni dokaz njegovega političnega pomena. Najznatnejše število enot je ob jezikovnih

mejah, kjer junaško branijo od nekdanj slovanske kraje inozemskega navala.

Dne 16. februarja leta 1902 je minilo 40 let, odkar je bil osnovan prvi sokolski krožek v — Pragi. V spomin te obletnice je bila izklesana deska s podobo Libuše (prve češke kraljice) in z napisom znamenitih besed njenega prero kovanja: „Vidim veliko mesto, katerega slava dosega nebeške zvezde!“

Ta deska kaže češkemu Sokolu že prehojeno pot in mu je obenem kazalec, ki ga vodi k bodočim njegovim zadačam.

Celjske in štajarske novice.

(„Deseti brat“.) Slavno občinstvo opozarjamo na zadnjo predstavo, ki jo priredi „Celjsko pevsko društvo“ v letošnji sezoni v nedeljo, dne 3. majnika. „Deseti brat“ je gotovo najpriljubljenejša narodna igra izmed vseh, ki se igrajo na naših odrih in našemu občinstvu se je tako priljubila, da bo prihodnjo nedeljo dvorana „Narodnega doma“ gotovo polna do zadnjega kotička. Uloge so ostale večinoma v rokah starih priznanih igralcev, omeniti moramo le, da v ulogi Dolfi Gornika gostuje g Danilo iz Ljubljane, ki šteje to ulogo med najboljše svoje, ako ne za najboljšo. Za benefično predstavo, ki mu jo je priredilo slovensko gledališče v Ljubljani ob prihli njegovega jubileja, je gosp Danilo izbral „Desetega brata“ in zase ulogo Dolfi, ker je v tej ulogi ustvaril v resnici mojstrski tip starega veseljaka. — Podatke glede vstopnine priobčimo med društvenimi vestmi.

(Štajarski deželni šolski svet) je izrekel zahvalo in priznanje za sodelovanje pri zgradbah novih šol celjskemu okrajnemu glavarju baronu Apfaltrernu, Andreju Antlogi, županu in načelniku krajnega šolskega sveta v Gotovljah, Ferdo Rošu, županu v Trbovljah, Martinu Pintarju, županu, in Matiji Kavčiču, nadučitelju v Jurkloštru ter okr. šol. nadzorniku Gustavu Vodušku.

(Celjska mestna uprava) je pač v takih rokah, da bi v boljših nikakor ne mogla biti. Tako skrbnih mestnih očetov za svoje varovance pač ni, kakor so ravno celjski. Pa ne samo, da bi poskrbeli za blagor celjskega občinstva, ne, še dalje sega njih mehkočutno srce in radodarna roka. Kjer ustanovi šulferajn ali šudmarka kako šolico, so gotovo naši mestni očetje prvi, ki posežejo v blagajnico, seveda mestno in ne svojo, in z znatnim zneskom pomagajo mušnici, da zraste. Da vsled tega primajkuje tupatam kovanega blagoslova v mestni blagajnici, zato pač niso mestni očetje krivi, ampak le njih dobro srce. Da pa tudi višja previdnost ne pozabi njihove dobrodelnosti, zato si pač dajo v oporokah zapisati velike dedščine, katere se jim pa tupatam izonegavijo. Pa kaj zato — Nemca Bog ne zapusti. (Če ga ne tepe, ga pa biča! Vide celjska nemška godba v Brežicah). In kaj moremo mi ubogi Celjani zato, ako moramo vsled radodarnosti mestnih očetov danzadnevom požreti marsikatero bridko, sčasoma bo že boljše, četudi sedaj točimo potoke solza po boljših časih. Ker govorimo ravno o potokih, naj omenimo tudi one potoke, ki se ob deževnem vremenu pretakajo po celjskih trgih in ulicah. Trotoarji iz-

lizani do skrajnosti, tlak razoran, kanalizacija izpod vsake kritike, deževnica lije s streh v celih potokih preko pločnikov, sredi največjih ulic bi se lahko ustanovilo kopališče za mestne očete, ali oporoke in radodarnost so si v tako nasprotnem razmerju, da temu ni mogoče odpomoči. Ščasoma bo že boljše, se tolažimo in ponižno prosimo, da bi se oni rešilni čoln pod savinjsko brvijo premestil iz Savinje v Rotovško ulico pred slavni magistrat, da je v slučaju nesreče takoj pri rokah.

(„Cilli bleibt deutsch!“) S temi besedami je dajal preteklo nedeljo duška svoji germanski navdušenosti precej nadelan uradnik tukajšnje c. kr. pošte. Hotel je provocirati mimoidoče Slovence, ki so se pa le pomilovalno smejali mlečno-zobemu c. kr. mladeniču.

(Dekliška štirirazrednica za celjsko okolico.) Deželni šolski svet je sklenil, da se ustanovi dekliška štirirazrednica za celjsko okolico.

(Obrtno-nadaljevalna šola v Žalcu.) Dne 28. aprila t. l. se vrši sklep na obrtno-nadaljevalni šoli v Žalcu. Ta šola obsega tri letnike in sicer pripravnico, I. in II. razred ter je imela v tekočem letu 64 učencev. Poučni jezik je slovensko-nemški. Dne 21. aprila t. l. je nadzoroval šolo vladni komisar, profesor Fr. Kneschaurek iz Gradca. Obrtni vajenci in učenci šole bodo razstavili svoja šolska dela v nedeljo, dne 3. maja t. l. v risalni dvorani (Lipoldova hiša) od 8. ure zjutraj do 4. ure popoldne. K razstavi so povabljeni vsi, kateri se za to reč zanimajo.

Voditeljstvo obrtno-nadaljevalne šole v Žalcu.

(Po Gornji savinjski dolini) potuje te dni neko slabo človeče z namenom naše gospodinje odvrniti od nakupa in porabe Ciril-Metodove cikorije, ter na vse pretege hvali in priporoča Franckov izdelek. Slavno uredništvo blagovoli cenjene čitatelje temu početju nasproti opozoriti, da ne bodo verjeli temu narodnemu nasprotniku in še bolj ko dosedaj rabili Ciril-Metodovo kavino primes. To mislim bi bil gotovo najlepši odgovor na tako nesramno agitacijo. Želeti bi bilo, da bi se temu plačanemu odpadniku ne godilo med nami najboljše, da bi pri večjih hišah našel tako trd odpor, kakor ga je našel pri piscah teh vrstic.

(Vojniško nemško sleparstvo še ni kaznovano.) Našim bralcem smo zadevo vojniškega nemškega sleparstva že zadostno pojasnili. Nemci so vsa naša očitanja mirno požrti in niti potrudili se niso, dokazati, da niso sleparji. Državnemu pravdnistvu smo podali toliko gradiva, da bi bilo moralo takoj začeti kazensko preiskavo zoper ljudi, ki so nujno sumljivi, da so se okrivili volilnega sleparstva. Pa državno pravdnistvo — nota bene celjsko c. kr. državno pravdnistvo — se niti ganilo ni. Obširni ugovor zoper veljavnost volitev še ni rešen. Zdaj so se pa celjski in ostali nemčurški poštenjaki razkoračili nad brežiškim okrajem, kar bodo še jako bridko obžalovali. Da bode svet početje te čudne družbe še natančnejše mogel presoditi, poskrbeli smo si natančen izris iz katasterske mape. Dali smo si napraviti o parcelah vojniških „vinarskih“ volilcev točen klišé, in bomo v prihodnji številki pokazali občinstvu sliko vojniškega volilnega sleparstva črno na belem. Na to naše bralce že naprej opozarjamo. Potem pa cela zadeva vsekako mora priti na razgovor v državnem zboru. Nemčurčkom je pač treba greben nekoliko potlačiti, sicer bi jim preveč bujno vzrasel.

(„Slava“ konjiških Nemcev.) 3. V duhu zrem nekdanje čase, ko si, dragi rojak iz Vitanja, sedaj nadučitelj nemške šole za trg Konjice, gosp. Seidler, bil član tajnega dijaškega, strogo slovensko-narodnega društva „Zborček“ v Mariboru, ko si se navduševal za sveto slovensko stvar, se uril v materinskem jeziku, a kje so tisti časi! Pozabil si na svoj rod, pozabil si, da te je ves čas Tvojih študij podpiral blagi, še sedaj živeči slovenski profesor, kateremu izkazuje hvaležnost zato, da nisi ostal kak navadni delavec na Pohorju, s tem, da blatiš vse, kar je slovensko, s tem, da deluješ proti vsemu, kar ustanove Slovenci. 4. Ali ga poznate možička, kateri ima vedno z medom namazan jezček, kateri vam, dragi slovenski kmetje, vedno zatruje, da je Slovenec, kateri vedno s celim svojim osebjem preži na mimogredoče

slovenske kmete in iste vabi v svojo trgovino v lepi slovenščini — to je g. trgovec Kupnik. In vendar je mož steber nemštva v Konjicah, in vendar se je proslavil za časa zadnjih državno-zborskih volitev ter se zaletava in dela vzajemno z g. Seidlerjem proti Slovincem, kateri ga rede. 5. Velik častilec Pommerja je poleg g. župana Kadiuniga trgovec g. Prettnar, kateri se mu je brzojavno zahvaljeval za neke zasluge, katere si je baje g. Pommer stekel. — Zakaj ne vprašate vsakega kmeta, od katerih živite, če zna peti „Wacht am Rhein“, kakor ste vprašali tamburaše iz Hrvatskega, kateri svirajo običajno vsako leto na novega leta dan in katere ste nato zapodili. 6. Eden izmed najpristnejših Germanov je g. Karl Wesenschegg, občinski svetovalec, mlinar in pek v Konjicah. Njegova podjetnost mu ne da miru in dela velikanske priprave, da ustanovi parni mlin v Konjicah, da bode mogel konkurirati z gosp. Majdičem, ker njegovo nemško srce ne more trpeti, da vsi konjiški peki prodajajo Majdičevo moko, dočim se za njegovo nihče ne zmeni. Leta in leta že snuje to veliko podjetje in da bi dobil potrebnih pomočkov, mu je že pred leti sila dišal slovenski denar in njegovo velikonemško srce se ni zgrazalo nad tem, da je veliko podplatov raztrgal, samo da bi se mogel približati neki slovenski gospodični, s katere denarjem bi saniral svojo „jetičasto“ pekarijo in mlin. Baje je takrat imel namen postati Slovenec, a ves njegov trud prinesel mu je le košarico in do dandanašnjega dneva mu nobeno nežno bitje še ni utešilo nje govih srčnih in „finančnih“ bolečin. — Da je velik sovražnik Slovencev se razume, a proslavil se je neštetokrat, tako n. pr. ko je opsoval nekega slovanskega oficirja in je izgubil visoko dostojanstvo „gefretterja“, katero je jedva dosegel, a v tolažbo mu je gotovo, da so ga nedavno hvaležni konjiški Nemci izvolili za „fajerberhautmana“ in ga tako odškodovali za njegovo čast.

(Še enkrat poštne razmere na Laškem.) C. kr. višji poštar Prettnar iz Laškega nam je poslal jako ginljiv popravek, katerega mu je napravil notar dr. Mravlag, znani vojniški „vinarski“ volilec. Pa spaka čudna! Dr. Mravlag in Prettnar sta v naglici pozabila, da je „Domovina“ slovenski list, ter sta skovala in poslala popravek v nemškem jeziku. Menda nista vedela, da mi vse, kar je nemškega z bliskovo naglostjo v koš vržemo. No, nekaj nas pa vendar veseli pri g. Prettnarju. Pravi, da si je nemudoma naročil iz strahu pred poštnim ravnateljem Pokornym vse polno slovenskih tiskovin. Tako je prav, gospod Prettnar. Mi se udajamo veselemu upanju, da bode iz Vas še vendar tudi postal enkrat mož in da boste kot naš rojak iz Gorenjskega v bodoče uradovali v polno zadovoljstvo spodnještajarskega slovenskega ljudstva! Zdravo, gorenjska kost!

(Brežice) Poštenjakovič. Tukajšnjemu notarju se cedijo sline po Mariboru. Ker se mu njegove zveze ne zde dovolj vplivne, skusil si je pri nasprotnikih na jako čist način priporočnika dobiti. Svojemu pisarju za poraz Slovencev pri volitvah je narekoval pismo, v katerem se nehote njega lastnosti resnično opisujejo. Skratka, najostrejša pa resnična kritika, s katero pripozna kako škodljivo je njegovo delovanje za slovenstvo v tem okraju, ter priporoča naj se vse škripce napne, ga od tukaj odstraniti. Podpisan je narodnjak. Pismo se je odposlalo slov poslancu, kateri se pa ni dal preslepiti ne od gospodarja in ne od njega vrednega sluga, katerega naj ne pozabi vzeti s seboj, kadar se bo preselil.

(Brežice.) Nočni nemir po volitvah v okrajni zastop v Brežicah je bil toliko poučljiv, da ga je nadučitelj na nemški šoli porabil kot predmet predavanja v šoli. Popisal je z njemu lastno živahnostjo sirovost in podivjanost Slovencev ter svojim šolarjem temeljito predložil žalostni položaj nemčurjev v Brežicah. Iz šole prišedši otroci so doma pripovedovali vse podrobnosti storjenih grozovitosti. Nadučitelj je pokazal s tem predavanjem veliko gorečnost za razširjenje kulture in ne bi bilo napačno, da ga okrajni šolski svet po zasluženju nagradi. Pripoznati se mu mora najčistejša resnicoljubnost, iz česar se da sklepati, da je bil priča nočnih izgredov, samo da je gledal s kurjimi očesi, ušesi pa je imel

spravljeni v žepu, drugače ne bi bil mogel trditi, da so podivjani Slovenci skozi zaprta okna iz sob metali na cesto kamenje na pohlevne „Hajlake“. Zakaj pa imajo „kapuna“ v kurniku, pa ni povedal? Pozabil je tudi govoriti o službeni sposobnosti brežiških redarjev, katera nista videla in ne slišala huronskega razgrajanja in vpitja „Hajlakov“ in sta s tem zaslužila, da in vpitja „Hajlakov“ in sta s tem zaslužila, da ju gospodje od magistrata nagradijo z enomesečno plačo. O svojih službenih dolžnostih razumeta toliko, kolikor kozel o vrtnarstvu, in sta do mozga prepričana, da vse, kar jima je treba znati, tiči v redarski uniformi. To se je pokazalo, ko je bil v začetku aprila t. l. vojaški nabor v Brežicah. Fantje so se celo dobro obnašali, da so peli in je včasih kateri zaukal, to še ni nikakršno razgrajanje in ni nikjer prepovedano. Tako so fantje veseli hodili po mestu. Kadar pa je naša redarja zasrbelo, skočila sta med prepevajoče fante, pograbila katerega in nabijaje ga, vlekla v „špekhamro“. Ti junaški čini so se vršili pred okrajnim glavarstvom, čegar okna pa so bila gotovo z deskami zabita. Taki čini so vzbudili enega redarjev do še večje slavoželje. Spremljal je po zmagoslavju odhajajoče celjske „Hajlake“ na kolodvor v sosedno občino Zakot, gledal, kako so službo opravljajočega železniškega uradnika pretepli, potem pa se je še on v svoji mogočnosti postavil in ga hotel aretovati. Kaj poreče občina Zakot k temu? Kako trpi, da si tuji redar v njenem področju osvaja tako pravico? Se-li ne bo sklicalo občinske seje in sklenila ter predložila pritožba na c. kr. okrajno glavarstvo, da se v prihodnje zabrani brežiškemu redarjem kaznjivo rogoviljenje v tuji občini? Bojim se, da ne, ker gotovo Ajdov vogel ne bo pripustil.

(Poštna pošiljatev v 20. stoletju.) Bog je podal človeku razum, da je iznašel stroj, koji se imenuje lokomotiva in to lokomotivo uporabljajo sedanji poštni uradniki, da prevažajo pisma daleč, daleč v druge kraje, kakor tam, kamor je namenjeno. Tako je romalo od Sv. Ivana iz Žabna neko pismo na Štajarsko in prišedši v to ponemčeno deželo je takoj zgrešilo pravo pot dasiravno je bil naslov čisto natančno napisan. Kje na Spodnjem Štajarskem ali na Srednjem in Zgornjem se lahko primeri sledeči naslov. Za V. C. gosp. J. J., zadnja pošta Pišce pri Brežicah, Štajarsko. Kako sem se začudil dobivši vse razcapano pismo, koje je tudi bilo v Konjicah. Ali na konjiškem poštnem uradu se šopiri še vedno Gonobitz. To je častno za Konjičane, da celi okraj Slovencev ni vreden toliko kakor nekaj nemškutarskih, se še malo gibajočih, človeku podobnih predmetov. Kot vojak sem imel priložnost se prepričati, da je pri vas v Konjicah malo Nemcev, ker sem dobil konjiške rojake le kot Slovence v izučbo. Torej konjiški Slovenci glejte, da prihodnjič, kadar za mene katero pismo priroma v Konjice, da ne bode na pečatniku več samo Gonobitz pač pa Konjice in potem mi ga pošljite v Pišce na pravi kraj! Suhodolski.

(Nov kolodvor) bo zgradila južna železnica v Mariboru za koroško progo, ker je končno le izprevidela, da dosedanji nikakor ne odgovarja prometnim razmeram.

(Za mariborske razmere) značilen napis je bil čitati pred kratkim na zidu mariborskega „Narodnega doma“ in sicer: „Slovenci, ali spite?“

(Občinske volitve v Kamei pri Mariboru) so se vršile 16. t. m. V celem odboru ni ne enega kmeta, ampak sami mariborski nemški trgovci itd. „Slov. Gospodar“ pristavlja: „Kamčani! Ali ni med vami za odbornike sposobnih ljudi, katere bi bili izvolili? Izključno slovenska občina ima skoro same Nemce ali posilince iz mesta v odboru. Tužna nam majka!“ Tako „Slov. Gospodar“. Mi se pa spominjamo, da se nam je svoj čas mnogo očitalo, da delamo tako in tako, ali glejte, kako so izpadle volitve v celjski okoličnici! Da, gospoda, delati je treba, delati! Hic Rhodus, hic salta! In dela je okrog Maribora dovolj, da bi delavcem curkom lil pot po čelu, ako bi se jim dalo delati in če ne bi rajši pot metali pred tujim pragom. Torej le metlo v roke in krepko pometite v lastni hiši in pred lastnim pragom. Do danes še nismo čuli o prireditvi kakega shoda med ljudstvom v obrambo in pridobitev občin v mariborskem področju.

(Službe pri pošti.) V področju graškega poštnege ravnanstva je razpisanih več služb uradnih slug. Kavcije je treba vložiti 400 kron. Prošnje naj se pošljejo poštному ravnateljstvu v Gradec.

Druge slovenske novice.

(Koncert „Glasbene Matice“ v Ljubljani) je uspel nad vse pričakovanje sijajno. Pod vodstvom skladatelja samega, p. Hartmana, ki ni mogel prehvaliti izborna izvežbanega zbora „Glasbene Matice“, je pokazala naša Matica, kaj premore neumorni trud in požrtvovalno delovanje. V resnici more biti ves slovenski narod ponosen na ta zavod, obenem pa tudi hvaležen onim činiteljem, ki so povzdignili ta zavod na tako visoko stopnjo dovršenosti. V prvi vrsti je pač to zasluga zborovodje g. Mat. Hubada. Prepričani smo, da je gosp. Hubadu srce utripalo veselega zadoščenja, ko je videl, kake plodove je obrodilo njegovo požrtvovalno delovanje. — Sedaj pa nekoliko o koncertu samem. Oba zbora, ženski in moški, sta bila popolnoma kos svoji nalogi. Posebno nam je ugajalo ono nad vse fino niansiranje, oni pianissimi, kakor smo jih slišali le pri zboru starega Slavjanskega. Solisti so izvršili svoje vloge kar najboljše posebno pa g. vitez Cammarotta v ulogi sv. Frančiška s svojim srebrnočistim tenorjem, ki je občinstvo naravnost očaral. Nič manj nam ni ugajala gospa Kury s svojim sopranom in altistinja gca. Holeczek, ki je posebno v dvospevu z g. Stejskalom, basistom dunajske dvorne opere, dosegla vrhunec pevske umetnosti. Udeležba je bila ogromna, nad 1600 oseb. Reči se mora, da je vladal vzoren red. Občinstvo je znalo ceniti i glasbo i kraj, na katerem se je izvajala, z eno besedo, koncert je tako veličastno uspel, kakor še nobeden. Radi verjamemo skladatelju, p. Hartmannu, ki je izjavil, da je bilo izvajanje v Ljubljani tako lepo, da se ž njim ne da primerjati ono na Dunaju, v Rimu in Monakovem. S tem je dovolj rečeno. Nesramno se nam pa zdi pisarjenje ljubljanskega dopisuna graške „Tagespošte“, ki trdi, da je gnala občinstvo h koncertu gola radovednost in da je bil koncert samo nekaka akcija ljubljanskega strankarstva. Fej! Mi pa vemo, da veje iz tega dopisa edino le črna zavist, ker nam Nemci s svojo „filharmonično“ ne sežejo niti do gležnjev. „Grozde je prekislo,“ rekla je lisica...

(„Šolska Matica“) je izdala sledeče knjige: „Realna knjižnica“, zbirka učne snovi za pouk v realijah na ljudskih šolah, I. del. „Učne slike“ k ljudskošolskim berilom, uredila H. Schreiner in V. Bežek, I. del. „Pedagoški letopis“, uredila H. Schreiner in V. Bežek. Knjige se intersiranim krogom same priporočajo.

(Žensko telovadno društvo v Ljubljani) priredi v nedeljo, dne 3. maja svojo telovadno skušnjo. Polagoma se je začelo uvidevati, da si stematična telovadba ne koristi le moškim temveč tudi ženskam. Krepko, zdravo in utrjeno telo je najboljša opora proti vsem boleznim, posebno oni specifično ženski nervoznosti, ki je pravi znak sedanje pomehkužene generacije. V telovadnici hitro izginejo vsi taki pojavi. Ali bi ne bilo tudi v Celju mogoče „Žensko telovadno društvo“?!

(Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani) naznanja, da je posredovalni odsek tega društva svoje poslovanje popolnoma na novo uredil, tako da bo popolnoma in vsestransko odgovarjalo našim razmeram. V to svrhu si je nabavil potrebne tiskovine ter sestavil poseben poslovni red, katerega pošlje prihodnje dni vsem p. n. društvenim članom na ogled. Da pa bode posredovalnemu odseku mogoče uspešno delovati ter voditi natanko statistiko izpraznjenih služb, prosimo vse p. n. trgovce, najsi bodo društveni člani ali ne, da službe, katere oddajajo, takoj javijo posredovalnemu odseku. Ako se kateri izmed gospodov trgovcev, ki ni član društva, želi natančneje informirati o poslovanju posredovalnega odseka, se mu takoj brezplačno upošteva poslovni red. Vsa pisma tičoča se posredovalnega odseka, je naslavljati: „Slovensko trgovsko društvo „Merkur“. Posredovalni odsek v Ljubljani“.

(Ustrelil se je) na ljubljanskem pokopališču okrajni glavar ljubljanske okolice, Ferdinand

marki Gozani. Videli so ga, ko je prišel na pokopališče in kmalu potem slišali strel. Zadel se je v srce in je bil takoj mrtev. Kakor vse kaže, se mu je zmešalo. Našli so pri njem listek, na katerem je bilo zapisanih par nerazumljivih besed. Marki Gozani je bil jako priljubljen uradnik povsod, kjer je služboval, ker je bil v vsakem oziru do skrajnosti pravičen in takten.

(Člani slovenske drame v Ljubljani) bodo meseca maja gostovali po večih krajih cele Slovenije, tako na Vranskem 6. in 7. maja, v Šoštanju 9., v Šmarju 10., v Mariboru 16., v Ljutomeru 17., Ribnici 20., v Brežicah 21., v Šmihelu pri Pliberku na Koroškem 24. Prej pa še v Idriji in Gorici. Z veseljem pozdravljamo to vest in želimo najboljšega uspeha. Ljudstvo, ki se zanima za slovenske predstave, ni za narod izgubljeno.

(Kranjski orožniki v Galiciji) S Kranjskega se je odpeljalo več orožnikov v Galicijo, ker so se tamkaj pojavili zopet nemiri med delavstvom.

(Šolske razmere na Koroškem) osvetljuje kaj jasno slučaj, ki se je dogodil v Gosposveti. Ko je pred kratkim začelo snežiti in je pritisnil mraz, so morali učitelji otroke spustiti domov, da ne bi zmrzovali v šoli — ker je šoli zmanjkalo drv. Otroci so seveda bili veseli, ker so se jim tako podaljšale velikonočne počitnice.

(Zveza koroških učiteljev) je imela velikonočni torek v Špitalu svoj letni občni zbor. Sklenilo se je, da ustanovi učiteljstvo „Volksbildungsverein“, ki stopi v zvezo s „šulferajnom“ in „südmarko“. Ni se čuditi, da slovenski koroški učitelji prosijo drug za drugim nameščenja na Spodnjem Štajerskem.

(Poskušen samomor.) V Gorici se je hotel ustreliti Anton Petris, dopisnik tržaškega čifutsko-irredentovskega lista „Piccolo“. Zadel se ni dobro. Preneshi so ga v bolnico.

Društveno gibanje.

(Celjsko pevsko društvo) priredi zadnjo igro v tej sezoni v nedeljo, dne 3. maja 1903 v dvorani „Narodnega doma“ v Celju „Deseti brat“, narodna igra v petih dejanjih s petjem. Po J. Jurčičevem romanu spisal Fran Govčkar. Pevske točke priredil Lavoslav Pahor. V ulogi Dolfa Gornik gostuje g. Danilo, član deželne gledališča v Ljubljani. Pri predstavi sodeluje po množen orkester celjske narodne godbe. Blagajnica se odpre ob pol 7. uri. Začetek točno ob 8. uri. Vstopnina: Sedeži v parterju 1. in 2. vrste K 2.—, 3. do 7. vrste K 1.40, 8. do 16. vrste K 1.—, Sedeži na balkonu K 1.20. Stojšče K — 60; dijaki, vojaki do narednika in redni udje delavskega podpornega društva K — 40. Vstopnice ima v predprodaji trgovina Drag. Hribarja.

(Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo) zboruje v nedeljo, dne 3. majnika ob 10. uri dopoldne v Šmarju.

(Učiteljsko društvo gornjegrajskega okraja) zboruje v nedeljo, dne 10. maja t. l. v ljudski šoli pri Sv. Frančišku Ksaverju. Zborovanje se prične ob 11 uri dopoldne in se vrši po tem le sporedu: 1. Zadnji zapisnik. 2. O novem obrazcu šolskih zamud in obravnava istih poroč g. Fran Kocbek. 3. Domovinoslovne črtice Sv. Frančiška Ksaverija, poročevalec g. Jos. Terčak. 4. Šolska matica, njene letošnje knjige in razširjatev iste med spodnještajarsko slovensko učiteljstvo, poročevalec g. Ig. Šjanec. 5. Volitev delegatov k Zavezinemu zborovanju. 6. Razni nasveti in predlogi. Cenjeni gg. kolegi in kolegije se vabijo najvljudneje, da se udeležijo zborovanja polnoštevilno! V slučaju neugodnega vremena se preloži zborovanje na prihodnjo nedeljo.

(„Športno društvo Maribor“) ima svoj redni občni zbor v torek, dne 5. maja 1903 po običajnem dnevnem redu z volitvijo novega odbora.

(Vabilo k čebelarstvu tečaju), ki se priredi pri Sv. Andražu v Slov. goricah dne 28. in 29. junija t. l. začetnikom čebeloreje; drugi dan se vrši znanstvena razprava tudi za bolj zrele čebelarje. Tečaj se konča z zabavnim večerom. Kdor se želi tečaja udeležiti, naj blagovoli to naznaniti podpisaneu prireditelju do 20. junija da je mogoče poskrbeti potrebnih zavetišč. Želeti je, da se oglasi mnogo udeležencev, zlasti izmed inteligence. Število udeležencev je neomejeno,

pristop prost in za vsakega. Natančnejši spored se bo svoječasno naznanil. K prav obilni udeležbi vabi Janez Jurančič, čebelar in učitelj čebeloreje

Politični pregled.

(Državni zbor.) Odseki delujejo prav marljivo. Tiskovni odsek je dognal razpravo do § 24. Največjo živahnost je dosegla razprava pri § 17., kateri govori o kolportaži. Izključeni so od kolportaze: osebe pod 18 letom, ki imajo nalezljive bolezni itd. in oni, katerim je bila odvzeta volilna pravica vsled obsodbe. — V nagodbenem odseku je predlagal posl. Schalk, da naj bi se carinska zveza z Ogrsko popolnoma pretrgala in da naj bi se Avstrija priključila Nemčiji. To bi bilo seveda nekaj za Vsenemce in njihova velikomemska stremjenja, obenem bi pa bilo to tudi grob za našo industrijo, ker bi industrijno mnogo bolj razvita Nemčija preplavila Avstrijo s svojimi izdelki. — Dr. Körber kaj pridno konferira s parlamentarnimi strankami. Gre se za nagodbeno predlogo. Kakor se je pokazalo pri brambeni predlogi, bodo tudi tokrat Nemci prvi, ki bodo glasovali za vladino predlogo, kajti Körber je najprej konferiral z načelnikom nemške ljudske stranke, dr. Derschatto. — Ta teden zboruje državni zbor le danes, v torek, in pa v petek. V petkovi seji bo poročal železniški odsek o predlogih glede lokalnih železnic.

(Na Ogrskem) se položaj vedno bolj in bolj poostruje. Do 1. maja bi moral biti proračun gotov, ali kakor vse kaže, se opozicija ne bo udala. S 1. majem bo torej nastopilo za Ogrsko tako imenovano „x-x-stanje“. Seveda bo vlada ostala še nadalje na krmilu, ali ker drž. zbor ni dovolil pobiranja davkov, se le-ti tudi ne bodo pobirali, ministrom se ne bo izplačala plača, poslanci ne bodo dobivali dijet. Uradniki bodo dobivali svojo plačo. Seveda dolgo časa ne more to trpeti. Končno se bo vlada le morala udati zahtevam opozicije. Ali potem ostane Szell še na krmilu vlade, je seveda drugo vprašanje. Opozicija ima sicer veliko oslombo v narodu, ali vlada s svojim pritiskom je tako močna, da bo prihodnje ministristvo ravno takšno, kakor sedanje, samo osebe se znajo premeniti.

(Iz Macelonije) poročajo, da je v Stari Srbiji, ki meji v Novem Pazarju z Bosno, sedaj že zbranih nad 60000 vojakov. Turčija baje zbira svoje čete v tem delu Macelonije za slučaj, ako bi Avstrija hotela posredovati. Celi spor z Albanci je baje tudi le navidezen. Ob času vojske bi se Albanci v najhitrejšem času zedinili s turskimi četami. — Pred kratkim so Albanci na dveh straneh udrli v Srbijo in umorili enega obmejnega paznika in dva kmeta. S baka vlada se je pritožila v Carigradu.

(Novi minister italijanske mornarice) je postal admiral Bettolo, ki se je leta 1866. udeležil bitke pri Visu in je bil vsled svoje hrabrosti odlikovan s prvim vojnim odlikovanjem.

(Nemški prestolonaslednik) se je zaročil s princezino Margareto velikobritansko.

(Ministrska kriza na Francoskem). Predsednik francoske republike Loubet in ministrski predsednik Combes sta se baje tako hudo sprla, da poslednji odstopi. Vzrok sporu je menda izpraznjeno mesto alžirskega guvernerja, katero bi Combes rad zagotovil svojemu sinu, Loubet pa svojemu.

(Rusija in Kitajska.) Rusija je izročila Kitajski pogoje, pod katerimi bi se umaknila iz Mandžurije. Med drugimi zahteva, da se ne odpre več v Mandžuriji nobena luka tujemu prometu iz Mandžurije se morajo umakniti vsi inozemski uradniki razun ruskih itd. Kitajska teh pogojev ni sprejela.

(Angleži tepeni.) Angleži se bojujejo že dalj časa v severoiztočni Afriki s plemenom Somali, katerih načelniku pravijo nori Mulah. Somali so izvabili angleške vojake v zasedo in so jih poklali ali pa vjeli. Mrtvih je 10 častnikov in čez 200 miž. Le majhnemu številu se je po srečilo vbežati.

Loterijske številke.

Dunaj, dne 25. aprila 1903: 20, 47, 2, 69, 46.
Gradec, „ „ „ „ 18, 1, 9, 65, 7.

Brzojavka.

Trst 27. aprila. Slovenci smo zmagali s svojimi kandidati v vseh šestih okrajih.

RAZPIS.

Okrožni odbor Velenje razpisuje

službo okrožnega zdravnika

s sedežem v Velenju.

Deželni, okrajni in občinski dohodki znašajo skupno okoli 1667 K; tudi pri bolniških blagajnah in pri železnici so gotovi dohodki.

Prošnje s primernimi prilogami naj se pošljejo naravnost na okrožni odbor Velenje do 26. majnika 1903.

Jos. Kovač l. r.
podpredsednik.

Jos. Skaza l. r.
predsednik.

(192) 2-1

Prodajam gostilno

z dobrim prometom, prodajo žganja in tobaka, zraven spadajoče zemljišče, vinograd, njive in novo gospodarsko poslopje, vse v najboljšem stanu.

Najbolj pripravno je za čevljarja. (194) 3-1

JOŽEF SEVČNIKAR, Rečica na Paki.

Iščem kompanjona

z okoli 25000 K kapitala za podjetje, ki donaša sigurno 16000 K letnega bruto-zasluzka, kateri je takorekoč zjamčen. Podjetje se tudi proda. — Več pove upravn. (196) 2-1 ništvo „Domovine“.

V najem se da

zaradi bolezni dosedanjega najemnika gostilna in mesarija z velikim vrtom. V poslopju se nahajajo poleg gostilniških prostorov sobe za tujce, katere so meblirane s trpeznim pohištvo. Na razpolago so vsi za gostilniški in mesarski obrt potrebni prostori in reči, še celo ledenica je napolnjena z ledom.

Poslopje se nahaja v Leskovcu tik okrajne ceste poleg župnijske cerkve, kjer je tudi postaja c. k. žandarmerije in finančne straže. Veliki do sedanjí promet se dokaže.

Ponudbe sprejema „Kmetijsko društvo“ v Leskovcu niže Ptuja. (193) 3-1

POZOR!

Usojam se vljudno naznaniti, da otvorim dne 15. majnika 1903 v lastni hiši v Šoštanju novo in z najnovejšimi ino- in tuzemskimi stroji opremljeno

kemično pralnico

in snažilnico vsakovrstnih oblek in drugih v to stroko spadajočih reči, kakor rokavic, peres itd. Vsled tega mi je mogoče izvršiti vsa v to stroko spadajoča dela tako, da se mi ni treba bati konkurence.

Pripotočam se torej častiti duhovščini, gospodom uradnikom, odvetnikom, notarjem, zasebnikom, obrtnikom, kmetom, delavcem itd., kakor tudi blagorodnim gospod v blagohotno porabo moje pralnice.

Pripominim, da se bo vsaka obleka vselej tudi popravila in zašila, da je ne bo treba krojaču ali šivilji v popravilo dati, kakor je to splošno v navadi pri kemičnih snažilnicah.

Cena je jako nizka in stane snaženje (oziroma pranje) temne obleke 3 krone, svetlih pa 3 krone 60 vin., za šivanje se računi posebej 24 vin.

Vsaka v snaženje in popravilo izročena obleka se bode v teku tedna točno izvršila, tako da se v sredo izročene obleke do nedelje zjutraj osnažene naročnikom vrnejo.

Za dobro in točno delo prevzamem vsako jamstvo in prosim slavno občinstvo, mesto drugih tujih kemičnih snažilnih naprav se poslužiti moje kemične pralne naprave.

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

H. VOLK

(197) 2-1

ŠOŠTANJ, ŠTAJARSKO.

Slovite žveplene toplice na Hrvatskem
železnična pošta in **Varaždinske toplice** brzojavna postaja
ob Zagorski železnici (Zagreb-Čakovec)

Analiza po dvor. svetniku profesorju dr. Ludvigu 1. 1894. 58 stopinj Celzija vroč vrelec, neprekošen po svojem učinku pri mišičnem in sklepem revmatizmu, trganju, vnetjih in kostolomih, putiki, neuralgiji, ischiji itd., ženskih boleznih, kožnih in skrivnih boleznih, krovnični ledvični bolezni, mehurnemu katarju, kovinski dyskrasiji, kakor zastrupljenju s svincem in živim srebrom itd. itd., pri boleznih v požiralniku, rsih, jetrih, pri želodčnih bolečinah, hémorrhoidih itd. itd.

*** Električna. ***** Masaža. ***

Zdravilišče z vsem komfortom, vodovodom, pripravi za zdravljenje z mrzlo vodo s tušom in po Kneippovem načinu, celo let. odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Velik, krasen park, obsežni nasadi, lepi izleti. Stalna topliška godba, obstoječa iz članov zagrebških kraljeve opere. Plesne zabave, koncerti.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje gostov vsak dan omnibus. Na razpolago so tudi posebni vozovi in se vljudno prosi, da se dotične naroči naprej pri upravi toplic.

Zdravniške podatke daje topliški zdravnik dr. A. Longhino.

Prospekte in brošure razpošilja gratis in franco (179) 12-2 uprava toplic.

PRODAJALKA

tudi začetnica, nemškega in slovenskega jezika zm. zna, ki zna s strojem in perilo šivati,

SPREJMEM

v svojo filjalko. Pismene ponudbo samo v nemškem jeziku na naslov gospe Marije Heumeyer v Mariboru, Hpt. št. 1. (186) 3-2

Nov živinski sejem

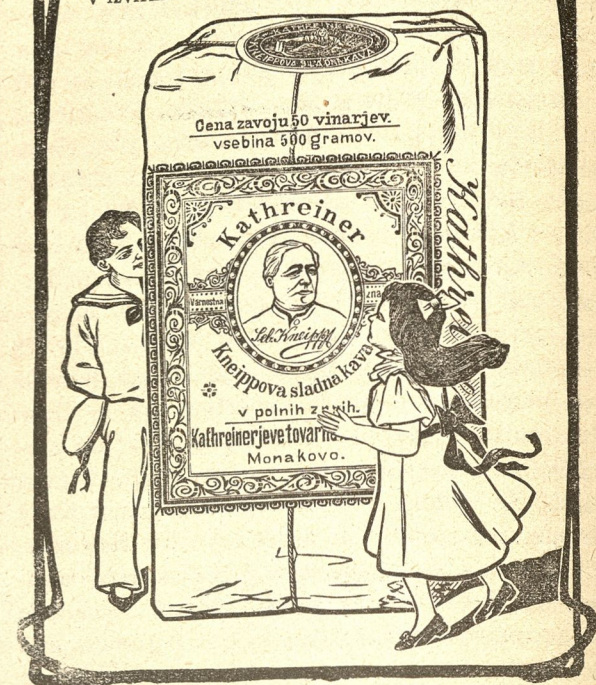
(195) 2-1

se bo vršil v

Št. Florijanu v Doliču občine Mislinje na dan 4. maja, t. j. na dan sv. Florijana in 30. novembra, t. j. na dan sv. Andreja t. l.

Vljudna prošnja:

Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Največje, najhitrejše

ter najvarnejše vrste

velikanskih parnikov

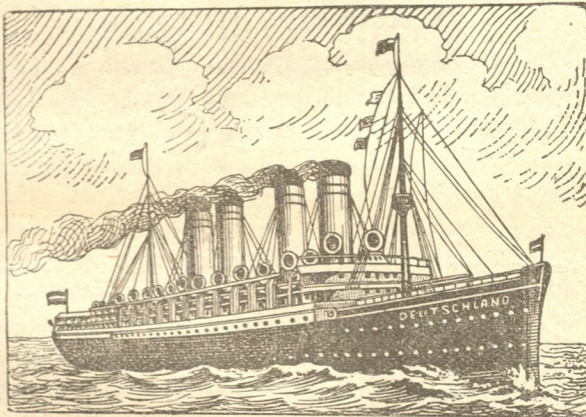
ki vozijo na

AMERIKO

Hambu g—New-York

(233) 80

le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 31.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. * Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.